

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 26.

V Ljubljani, v soboto 30. junija 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četr let 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in ožnanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 9—12 ure dop. — Ožnanila se računajo po navadni ceni.

Črni sovražniki vede in umetnosti.

Vsakovrstnih sredstev se poslužujejo moderni Turčini na Slovenskem, da bi izruvali svojim, še krščanskim rojakom iz srca trdno versko prepričanje. Mej drugim opisujejo ožnanilce katoliške vere kot najbolj zagrizene sovražnike vede in umetnosti. Mnogo jih mora držati v tem oziru po hrbitišču duhovščine drugod, ali takó surovo in krivično duhovščine v drugih narodih liberalci in mokračji ne napadajo, kakor se to godi na Slovenskem. Kdor bi verjel „Slov. Narodu“, „Učiteljskemu Tovarišu“, „Rdečemu Praporju“ in „Soči“, misliti bi moral, da slovenski duhovniki za vedo in umetnost do danes še niso prav ničesar storili, ampak nasprotno, da hočejo ti „popi“ uničiti in požreti vedo in umetnost, kakor tropa lačnih volkov hlastno požre par krotkih, nedolžnih jagnjet.

Pa je res nekaj čudnega pri tej stvari!

„Kaj je resnica?“ vprašajo izobraženci večkrat; dejstev in dokazov zahtevajo včasih za jako malenkostne trditve celó od svojih prijateljev. Kadar jim pa kak liberalni ali mokrački list natvezi medveda na hrbet, da je bila slovenska duhovščina vedno in je še danes najhujša nasprotnica omike, vede in umetnosti, tedaj pa po dejstvih in dokazih niti ne poprašujejo, ampak potrpežljivo nosijo medveda okoli in, kadar pri litru postajajo malo bolj pogumni, še celo sami na glas kričé, da treba vsem duhovnikom zašiti usta in zapreti pot v javno življenje, sicer bodeta uničeni veda in umetnost.

In vender nam zgodovina Slovenstva in opazovanje naših sedanjih razmer govori drugače. Prav naše slovstvo živo dokazuje, da je slovenski narod skoro izključno le po nesebičnem rodoljubju in književni delavnosti duhovščine stopil v vrsto izobraženih narodov in da so bili njega svečeniki ne-le varuhi domačega jezika v cerkvi, ampak tudi na vseh poljih vede prvi bakljonosci.

Vemo, da krotka in malo slavohlepna duhovščina ne potrebuje kadila. Toda vedno nabiranje liberalcev na boben neresnice nas sili k obrambi, zahteva, da vzamemo v varstvo tudi duhovne, in zlasti zaradi tega, ker bi napredku našega naroda v istini zelo škodovalo, ako bi se liberalcem s klevetanjem posrečilo, odriniti ves ta važni stan izmej vrste narodnih delavcev.

Duhovniki so bili tisti možje, ki so ustanovili na Slovenskem prve šole. V času, ko se advokati — pa kaj pravimo advokati, ali notarji, ki še večinoma roke drže le v svojem žepu — ko se inteligenca sploh še zmenila ni za to, da treba izobraževati narod, bili so duhovni, ki so ustanavljali farne šole in mladino sami brezplačno učili brati in pisati, ali pa so iz svojega plačevali pomožne učitelje. Tudi po naših mestih in trgih so bili duhovniki ljudski učitelji, kakor so še dandanes po nekaterih gorskih krajih. Te dni so časniki poročali, koliko dijaških ustanov so napravili „črni sovražniki šole“.

In kdo je izoral ledino na polju našega slovstva? Kdo nam je prvi opisal dela pradedov? Po pravici se časti zgodovinar Valvazor. Ali tudi Valvazorja bi najbrže ne imeli, ali pa bi bila njegova zgodovina šmentano plitva, ako bi

mu ne bil pripravil gradiva za zgodovino Kranjske duhoven Schönleben. Kdo je bil prvi starinoslovec, prvi pesnik, prvi časnikar slovenski? Črnosuknež Valentin Vodnik. Sicer se dandanes prirejajo le Vodnikovi „bali“, kakor da je bil Vodnik kakšen „Tanzmeister“, ali tudi to ironizovanje njegovega dela ne more pokopati resnice, da je v vedi in umetnosti Slovincem bil prvi vodnik — duhoven. Da se je ustanovila v Ljubljani stolica za pouk v slovenščini, da se je olupšal naš jezik in da je oživela narodna zavest, ima največ zasluge duhovnik Metelko. Njegova vnema za lepi slovenski jezik in njegova izvrstna slovnica sta največ pripomogli, da so začeli naši ljudje pravilno pisati in bolj ljubiti svoj jezik. Ne rečemo preveč, ako trdimo, da bi brez Vodnika in Metelka ne imeli Prešerna. Duhovnikov, ki so pisali slovenske slovnice in slovarje, je čedno število; brez duhovniške podpore bi tudi prof. Pleteršnik ne bil mogel izdati še svojega lepega slovarja.

„Kaj preteklost?“ porekó liberalci, „mi žetamo le sedanje duhovne, ki niso drugzega, kakor troti, tumpci in sovražniki vede in umetnosti“. — Takó? Poglejmo, že je res!

Dandanes imajo župniki mnogo (brezplačnega) posla, ker se jim množi delo, za katero drugod nastavlajo uradnike, in kapelani imajo več letanja v oddaljene šole, kakor nekdanj. Sploh je krivično, delovanje enega stanu devati na tehtnico z delovanjem mož iz vseh drugih stanov ter vse, iz državnih sredstev sedaj močno narasle svetne inteligence. Toda, tudi danes še vidimo dokaj duhovnov mej prvimi delavci v domu prosvete. Duhovni so člani pri naših učenih društvih, duhovni so duša slavne „Mohorjeve družbe“, duhoven je vodja naše šolske družbe. Najslavnejši slovenski jezikoslovec, kateremu se klanjajo domači in tuji učenjaki, je duhoven Škrabec, najlepši naš ilustrovani list izdaja prvi modroslovec slovenski, duhoven dr. Lampè, narodu najljubši pesnik je duhoven Gregorčič, najboljšo slovensko knjigo o umetnosti je izdal duhoven Flis. Naštevali ne bomo posameznih pisateljev, dasiravno bi bilo zanimivo, vzeti v roke Glaserjevo „Zgodovino slovenskega slovstva“ in navajati Meškote, Hribarje, Medvede, Kreke, Kržiče, Ušeničnike, Kovačiče, Mahnič, Opeke, Vrhovnike, Finžgarje itd. itd., da dokažemo, kakšni troti so duhovni. Pripomnimo naj samo, da je celó „največji lenuh med vsemi kranjskimi duhovni“, Koblar, srečno porinil mej svet že deset letnikov znanstvenega lista „Izvestja muzejskega društva“, in da izmej učenih ljubljanskih profesorjev liberalci niso mogli dobiti urednika za „Ljubljanski Zvon“, ampak so si za ta posel morali izposoditi — Aškerca, ki jim sicer žgoli brez kolarja, a mu vender ostane vtisnjen v dušo znak svečeništva.

Sklenemo. Radi priznavamo izvrstno delovanje slovstvenikov iz drugih stanov, vender, ako primerjamo delovanje kateregakoli stanu z onim duhovščine, nikjer ne najdemo v nobenem stanu, niti mej advokati, niti mej notarji, niti mej profesorji, niti mej uradniki, niti mej učitelji, niti mej trgovci, toliko za prosveto naroda in razvoj slovenske književnosti vnetih mož, kakor mej duhovščino. Z enakim ponosom lahko gleda slovensko svečeništvo na svoje uspehe v hramu modric, kakor gleda s preziranjem in po-

smehom na zabavljanje v liberalnih listih in na klevetnike svoje. Kličemo častiti slovenski duhovščini: Čvrsto naprej po dosedanji poti v blagor hvaležnega Ti naroda! Tvoje delo bo za klevetnike najhujše osramočenje.

Poštena trgovina in politično krošnjarstvo.

Da pride v politiki vsak čas do bojov in prask, to je nekaj tako vsakdanjega in naravnega, da ni vredno, se nad tem dejstvom preveč jeziti. A boj se mora vedno vršiti za pravično stvar s pravičnimi sredstvi. Kjer je namen dober in sredstva normalna, tam slučajne diference v nazorih sicer provzročajo politične praske in delajo stranke, a tak boj ni poguben za celoto ljudstva, ampak nasprotno čisti nazore, vspodbuja k premišljevanju in krepi energijo.

Žal, da veliki boj, ki se bori sedaj na Slovenskem, zlasti na Kranjskem, v marsikaterem oziru prestopa meje morale, občnega blagra in politične dostojnosti. Mi vzamemo sedaj le jedno stran tega boja v pretres — dr. Tavčarjevo politiko z našimi trgovci.

Temu možu je vse jedno, kdo ga drži na površju, vse jedno mu je, kako in s kakimi sredstvi si podaljšuje politično življenje. Enkrat Slovenec, potem Schweglov zaveznik, poleg tega „reformatore“ in pisatelj romanov, mož silovitega temperamenta, brezobziren v sovraštvu in nič ne izbirčljiv v sredstvih — je izprevidel, da mu je sedaj le še s tem mogoče vzdržati se na političnem površju in svojemu listu „Narodu“ ohraniti naročnike, ako se more izigrati kot prvoboritelja za trgovski stan. To pesem sedaj pevata Tavčar in Malovrh v ginljivem duetu, in za orkestracijo tega divnega slavospeva naj služi „Trgovsko in obrtno društvo“, v katerem smejo Tavčarjeve politične melodije spremljati različni Frici in Petscheti na boben in tam-tam.

Trgovci se zdaj že poprašujejo, kaj jim je to društvo koristilo. Ponosno pravi Malovrh: „Toliko sto tožb smo vložili proti kmečkim zadrugam.“ „In kaj ste dosegli?“ „Veliko jih je bilo obsojenih“, se odrežeta generala trgovskega stanu. „In kaj je s tem naš stan na boljem?“ Tavčar in Malovrh tega ne vesta, — in mi tudi ne.

Le to vemo, da je Tavčar s tem, da je trgovski stan nekako vpregel v boj proti katoličanstvu, temu stanu silno škodoval na ugledu, in morda tudi že materijelno.

V marsikaterem kraju se bi gospodarska kriza zvršila mirnim potom med trgovcem in kmetom, ako ne bi Tavčar s svojo divjo strastjo, s svojim neprestanim hujskanjem vzbudil nezaupanja do vsakega, ki je z njim v zvezi. Trgovci, ki se da voditi Malovrhu, je v obeh ljudstva kompromitirana oseba.

Največja moč vsakega trgovca je njegovo dobro ime, najboljša reklama zanj je realnost. To pa, kar Tavčar dela v omenjenem društvu, to, kar uganja s svojim glasilom „Narodom“, je najbolj pripravno, da trgovcu dobro ime izpodkoplje.

Kaj je pa Tavčar doslej koristil trgovcem? Parkrat jih je sklical v Ljubljano, tam grozovito zabavljaj čez „farje“, trgovce nahujskal in jih

fanatizirane za liberalstvo poslal zopet domov. Da, on je s tem več škodoval, nego koristil trgovcem.

Občni zbor „Trg. in obrtn. društva“ se je izrekel za prosto trgovino. Ali so vedeli trgovci, ki so se vsedli Tavčarjevim frazam na limanice, kako neumnost so sklenili? Prostost trgovine je poguba za malega trgovca, ker daje vsakemu človeku pravico, da nastopi proti njemu kot konkurent. S tem, da se je občni zbor izrekel za „prosto trgovino“, priznal je principijelno opravičenost konsumnih društev! Na kaj se pa morejo sklicevati trgovci, da se obranijo konsumnih društev? Na nič drugega, nego na to, da trgovina ne sme biti prosta, da mora biti v rokah sposobnih in izkušenih ljudij, da ima prostost trgovine samo neko omejeno število vsposobljenih oseb. Vsi predlogi, ki hočejo rešiti malega trgovca, se opirajo na zahtevo, da trgovina ne sme biti prosta, in sedaj gredo zastopniki trgovcev in jim presekaajo vejo, na kateri sedi vse njihovo društvo!

Že iz tega se vidi, da Tavčar, z Malovrhom in drugimi odborniki vred, ni zmožen za trgovce kaj resnično koristnega ustvariti. Samo zabavljanje trgovcev ne bo rešilo, ampak nasprotno, diskreditiralo jih bo, in gotovo je, da bi zapisnik onih trgovcev, ki so pri tem društvu, bil slaba reklama zanje, ako bi se objavil in razposlal po deželi. S hujskanjem in tožarjenjem pa bodo Malovrhovci v kratkem izvolili tako reakcijo!

Mi imamo dovolj poštenih trgovcev, ki ne morejo izhajati; zakaj bi se torej nosil denar onim, ki ga zlorabljajo potem za podporo nesramnega časopisja in podlih brošur in bijejo v obraz nazaj one, ki jim nosijo denar! Podpirajmo pošteno krščansko trgovino, ne pa nereelnega političnega krošnjarstva! V Ljubljani se še ni začelo delati v tem smislu, a čim bolj se bo trgovstvo v javnosti identificiralo z „Narodom“, tem prej se bo izvedelo ono načelo, ki je na Dunaju krščanskim trgovcem pomagalo zopet na noge in liberalne Jude ponižalo.

Objavili smo pred tremi tedni poziv na one, ki se obnašajo kot voditelji trgovskega stanu, naj odgovoré, kako je z ono prošnjo na državni zbor, ki je šla tje v imenu 420 kranjskih trgovcev? Ta prošnja zahteva ravno nasprotno od tega, kar hoče „Trgovsko in obrtno društvo“, namreč popolno omejenost trgovine. Odpraviti hoče prostost trgovine in jo nadomestiti z organiziranim številom nekaterih srečnih izvoljencev. Kramarji po deželi bi bili skoro uničeni po tej preosnovi trgovine. Mi smo jih poklicali na odgovor — in vse molči! „Narodovih“ psovk pač ne moremo smatrati za odgovor.

Če pomislimo vse to, moramo pač priti do sklepa, da igra Tavčar s trgovskim stanom frivolno in brezvestno igro. Mej tem, ko bi bil trgovec najbolj potreben podpore konsumenta, neti Tavčar sovraštvo in vzbuja opravičeno nezaušnjost proti trgovcem. Ko naša doba sili na pozitivno delo stanovske organizacije, Tavčar razdira vsak red in daje svoje politične halucinacije sankcionirati „Trgovskemu in obrtnemu društvu“.

Z eno besedo: Tavčar rabi slovensko trgovino za najumazanejšo politično krošnjarstvo.

Nam bi bilo žal, ako bi se to maščevalo kdaj nad nedolžnimi!

Politiški pregled.

Avstrijski prestolonaslednik — ženin. Kar smo nedavno poročali, se bode res zgodilo. V četrtek ob 12. uri dopoldne je avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand položil prisego pred cesarjem, v kateri je izjavil, da povodom svoje morganatične poroke z grofico Chotekovo njegova soproga ne bode imela pravice cesarice in njegovi otroci ne pravice nadvojvode, on sam se pa ne odreče pravici prestolonasledstva. Po tej prisegi je cesar nadvojvodi dal dovoljenje, da se poroči z grofico Chotekovo, kar se bo zgodilo jutri ob pol 11. uri. Ker je grofica Chotekova Čehinja, nemški naci-

jonalci niso nič kaj zadovoljni s to poroko in se izražajo tako, da državna pravdnitstva plenijo njih liste. Po poroki dobi grofica Chotek, ki je bila rojena 1. sušca 1868 l. v Stuttgartu in je član jedne najstarejših čeških plemenitih rodovin, naslov „kneginja Hohenburg“. Oče njen, grof Bohuslav Chotek, ki je bil svoj čas ces. namestnik na Češkem, je že umrl. Tudi mater svojo, ki je bila rojena grofica Kinsky, nima nevesta več mej živimi. Ženin se je rodil 18. dec. 1863 l. v Gradcu ter je sin pokojnega cesarjevega brata nadvojvode Karola Ludovika, ki se je po smrti cesarjeviča Rudolfa odpovedal pravici do prestolonasledstva. Avstrijski prestol po nadvojvodi Fran Ferdinanda podeduje brat Oton in Otonovi otroci. Nadvojvoda Fran Ferdinand se je celo leto boril, da se mu je dovolilo poročiti ljubljeno ženo. Poroka bo v Reichstadtu, kjer biva mačeha nadvojvode. Božji blagoslov in sreča tej zvezi srca, ki prinašaj srečne dneve tudi vsem avstrijskim narodom!

Zopetno oživiljenje desnice. Češki poslanec Stransky je na shodu svojih volilcev za zopetno oživiljenje desnice predlagal, da bi bila pot v to in iz sedanjih zmed, da se v prvi seji prihodnjega zasedanja drž. zbora od strani desnice predloži predlog, s katerim pozove vlado, naj dež. zborom češkemu, moravskemu in šlezijškemu predloži predloge o ureditvi jezikovnega vprašanja v teh deželah. S sprejetjem tega predloga bi desnica izrazila svoje avtonomistično stališče in državnemu zboru odtegnila jezikovno vprašanje. Ko bi kak deželni zbor pri rešitvi vprašanja delal kak narodnosti krivico, ne bi dobila krivica cesarjeve sankcije. No, Slovenci bi bili pošteno tepeni, če se to izvrši po Koroškem, Štajarskem, Primorskem, in celo menda v kranjskem dež. zboru.

Čehi proti nemškim naklepom. Preteklo nedeljo se je vršil v Mnichovem Hradištu shod vseh čeških strank. 60.000 zborovalcev je protestovalo proti predlogu nemških poslancev, da se uvede nemščina kot posredovalni jezik. Ob enem se je ogromni shod izjavil proti Körberjevemu jezikovnemu načrtu.

Krščanski socijalizem mej češkimi Nemci je pričel, kakor smo že poročali, cveteti. Schönererjeva, Irotova in Wolfova jeza pa je zadnje dni postala radi tega neizmerna. Zgodilo se jim je nekaj, kar bi ne pričakovali nikdar. V Hebu, kjer so imeli vedno napete demonstracijske niti, se je ustanovila mogočna krščanska ženska zveza.

Narodnosti v Avstro-Ogerski. „Narodni Listi“ prinašajo naslednje številke: Slovanov je v obeh polovicah 19.139.135, Nemcev 10.569.574, Madjarov 7.437.000, Romunov 2.891.000, Lahov 700.000. V tostranski polovici je Nemcev vseh skupaj 8.461.880, Čehov po uradni statistiki 5.472.870, a v resnici gotovo nad 6.000.000. Poljakov je v Avstriji 3.719.237, Rusinov 3.105.000, Slovencev 1.475.672, Lahov 645.308, Hrvatov 644.928, Romunov 209.000. Število vsega prebivalstva je v tej državni polovici 23.473.000. Nemci imajo v Avstriji nekaj preko tretjine vsega prebivalstva, samo Slovani pa imajo skoro dve tretjini, a kljub temu hočejo Nemci, da bi njihov jezik zagospodoval nad Avstrijo.

Masaryk je na sijajnem shodu češkega ljudstva na gori Muzsky silno pogorel. Ko je neki radikalni govornik omenjal zaničevanjem njegovo ime, je do 60.000 zbranega naroda vpilo „Hanba!“ Masaryku.

Obstrukcija v tirolskem deželnem zboru se resno pripravlja na „delo“. V Trientu se je vršil shod laškega političnega društva, ki je sprejel predlog, naj se laške poslance pozove, da se udeleže zopet sej deželnega zbora tirolskega in ondi prično z — obstrukcijo.

Novi voditelj ruske zunanje politike je namestu umrlega grofa Muravjeva postal provizorično ruski državni podtajnik in zaupnik Muravjeva grof Lamsdorf. Časopisje je prepričano, da bo vodil zunanjo rusko politiko povse v smislu plemenitega Muravjeva.

Porotnim sodiščem francoski senat ne zaupa. Francoski senat je sprejel predlog, naj se tiskovne pravde vedno vrše pred navadnimi sodniki in ne pred porotniki, ker je mnenja, da porotna sodišča skoro vse časnikarje oproste.

Ta predlog je delo brezverske francoske vlade, ker ondi ljudski sodniki niso hoteli slepo trobiti v njen rog.

V Italiji so dobili novo ministerstvo. Stavil ga je Saracco, ki je prevzel predsedstvo in notranje zadeve. Visconti Venosta je ostal minister zunanjih zadev, zbornični predsednik Gallo je postal naučni minister. San Martino je ostal vojni minister, poljedelski minister bo Careano, poštni in brzojavni minister Pascolato. Pravosodje je v rokah Gianturca, finance bode vodil Rubini, javna dela pa Branco. To ministerstvo ni posebno po volji skrajni levici.

Poroka bavarskega princa Maksa. Dne 10. julija se vrši poroka bavarskega princa Maksa s princesinjo Cumberland. Mej drugimi bodo prisostvovali: cesar Franc Jožef, danski in grški kralj, princ valeski itd.

Kriza na Španjskem. Španjski trgovci v okolici Madrida so odpovedali plačevanje davkov. Vlada je vsled tega vzela pokrajini Madrid ustavne pravice ter zatrla trgovsko društvo.

Iz Amerike se poroča, da je izvolitev Mac Kinleya zopetnim predsednikom ameriških združenih držav zagotovljena.

Angleži v Južni Afriki so v veliki stiski. Morali bi isti po pogodbi na pomoč Japoncem proti Kitajcem, a Roberts je izjavil, da ne more na južnoafriškem bojišču pogrešati nobenega moža. Krüger upa, da končno vender pride dan, ko bodo Angleži morali odtegniti znaten del svoje 200.000 mož broječe vojske iz Južne Afrike in tedaj bo obračunal z ostalimi. Burov je v Južni Afriki: V kapski koloniji jih živi 350.000, v Natalu 15.000, v nemški naselbini 660, v Oranje 80.000 in v Transvalu 200.000. Če računamo povsod četrtino za boj sposobnih mož, imamo v Kaplandiji 87.000 mož, v Natalu 3700, v Oranje in Transvalu skupno 70.000. Torej jim je mogoče, če bi bili edini, postaviti nasproti sovražniku v boj 150.000 mož. Buri čakajo, da Angleži odidejo na Kitajsko, in potem se morda zopet upro. Danes teden so Buri napadli dve angleški predstraži, zajeli vojaški vlak ter razdrli železnico mej Kroonstadtom in Horungpruitom.

Vojna na Kitajskem kaže, da so se Kitajci nanjo že dolgo pripravljali in da so presegli ž njo evropske velevlasti, ki ne morejo dovolj hitro v varstvo svojih koristij na Kitajskem postaviti v boj dovolj močne armade. V obližju imata močni armadi le Rusija in Japan. Kitajci računajo, da nista ti vlasti preveč prijateljski, o Angležih vedo, da imajo siten položaj v Južni Afriki, Francozi pa imajo mnogo posla z razstavo. Kitajskih vojakov je 300.000 pripravljenih na boj. O prismojenem angleškem generalu Seymourju, ki je z 2000 vojakov raznih, evropskih vlastij šel krotit milijonsko mesto Peking, se ne ve nič drugega, kakor da ga je rešil ruski poveljnik Žirinski. V Londonu so se že bali, da ga ne bode več nazaj. Evropskim poslanikom se je menda posrečilo odpotovati iz Pekinga. Poroča se, da se je mednarodnim četam posrečilo, prodreti v Tien Tsin, kjer je bil hud boj in je padlo mnogo evropskih vojakov. Ruski car je zapovedal vojnemu ministru, naj mobilizuje vse rusko vojaštvo v 15. vojaških okrajih. Stric sedanjega carja, knez Aleksij Aleksandrovič, se je že podal na vojni ladiji v Kino. Skupna pripravljena ruska moč se ceni na 80.000 mož, ki so lahko v petih dneh v kitajskem pristanišču Taku. Rusija je na delu

Kje je iskati vzroka vstaje boksarjev? Sedanje stanje v Kini je v vedni reakciji. Dočim se je začetkoma prezirala stranka v deželi ostalih reformatorjev, postopa se ž njo v zadnjem času strožje. Osebito uradniki so strogo kontrolirani, tako da za časa povišanja se preiskuje, če ni ta ali oni uradnik nagnjen refomacijskim uredbam; če je le v sumu, izgine iz liste, kjer so predloženi v povišanje ali odlikovanje. Če pa je uradnik več nego na sumu, potem pa mu prete raznovrstne kazni od zapora do izgnanstva ali še celo smrti. Mej temi svetovalci krone, ki so najbolj delavni na tem polju, je največji reakcionar Hsü tung, vzgojevalec cesareviča. Cesarica vdova, ta največja sovražnica reformatorjev, se čuti sedaj tako varno pred reformatorji,

da je pred malo dnevi prvič po „Statsreihu“ šla v spremstvu cesarja in cesarjeviča v poletno palačo Wanshoushan. Ko se torej tako postopa z uradniki, prijaznimi reformacijskim uredbam, predlagajo se uradniki, sovražni istim, v vedno povišanje in odlikovanje. Pa tudi na drugem polju se bore reakcionarji, namreč nasproti novinstvu. V zadnjem času se je isto namreč razvilo zelo močno in se čita tako hlastno, da vzbuja v vladajočih krogih mnogo skrbi, da se ne bi razširjala civilizacija mej ljudstvom. Radi tega so stroge odredbe na dnevnem redu. Vrh vsega tega so poskusili vladajoči krogi na dan novega leta otežiti slobodno potovanje tujcev po Kini; zahtevalo se je namreč, da se vsak tujec predstavi v slehernem kraju dotičnemu predstojniku in tam predloži potovalne liste. No, to je bilo v očitnem nasprotju proti pogodbam z drugimi državami, proti tej odredbi so te protestirale, tako da je kineška vlada morala odstopiti od svojega poskusa. Iz tega pa se razvidi, kako močno se čuti stranka, ki se ne boji poskusov za pobijanje vsake možnosti reformacijskih idej niti v slučaju, ko so v nasprotju s pogodbami drugih držav. Tako je bilo lahko boksarjem širiti in utrjevati svojo moč, ko je še vlada očitno na oni strani.

Domače novice.

Osebnost. Deželnosodni svetnik gosp. Ivan Vencajz, državni poslanec, je na lastno prošnjo umirovljen.

Gabrščekov „Bog in Narod!“ Nad „Sočo“ še vedno stoji geslo „Bog in Narod!“ To geslo postaja od dne do dne hujša ironija, ker „Soča“ brzimi koraki „napreduje“, in sicer od krščanstva in narodnjaštva proč proti pasjeverstvu in mokrski mejnarodnosti. Nedavno smo s „Slovenskim listom“ Gabrščeka posebno ugrel, ko smo, kakor sam trdi, rekli, da na Češkem napreduje katoliško gibanje v delavstvu. Ta „laž“ je bilo toliko razžaljenje za Gabrščekovega „Boga“, da je vrgel Andrejč še „narod“ v vodo. Stopil je „lažnikom na rep“ s tem, da je veselo poročal, kakó so zmagali pri volitvah v praško bolniško blagajno socijalni demokrati proti združenim narodnim in krščanskim socijalistom. Pristavil je „pobožno narodni“ Andrejč, da klerikalni časnikarji poročajo le neresnico, in da sploh nikoli resnice ne povedo, če pišejo o nazadovanju svobodomiselnih in naprednih teženj, ko se govori o socijalnih demokratih. — No, nam se zdi, da je imel Andrejč, ko je pisal ono notico, v glavi — kolomona. Češki narodni delavci ga mu že izbijejo iz glave, kadar bo prišel v Prago. — Kako konfuzen postaja Gabršček, se vidi iz tega, da je posnel v zadnji „Soči“ ves članek „Slov. Naroda“, v katerem se hujška „narodno-napredna stranka“ na Goriškem v boj zoper „narodno stranko“, češ da se ta boj mej klerikalnim nazadnjaštvom in svobodomiselnimi življi mora dobojevati v vsem kulturnem svetu in tedaj tudi na Goriškem. — Pred dobrim letom je pa pisal isti Gabršček: „Slov. Narod“ poišče vse mogoče slučaje, da bi zasejal tudi na Goriško ljubljansko divjanje. „Narod“ povsod podraži, kjer je le mogoče; to je prav značilno! Bog in narod!“

Osebnost dohodarina dela zlasti na Kranjskem silno nevoljo. Pri tem davku dela vijak na vse pretege. Zlorablajo se politična nasprotstva, da ljudje drug drugega dohodke, ne le resnični, ampak tudi dozdevne in izmišljene, ova jajo, ko že oblastvo samo stori več, kakor je njegova dolžnost. Največja krivica se pa godi s tem, da mora tisti, kateremu je davčna administracija dohodke cenila nad njegovo napoved, sam napraviti pot, in včasih dolgo pot, do urada, da dobi pojasnila, ali pa pritisniti na prošnjo za pojasnila kolek 50 kr. Take prošnje bi bile pač lahko nekolikovane. Naj se pobrigajo za to zadevo gg. državni poslanci.

Z Gorenjskega, 25. junija. Priprave za drugi katoliški shod se vrše. Potreben je ta shod, da se spoznamo z odličnimi bojevniki krščanske misli na Slovenskem, pa da si ogle damo v svojih vrstah tudi tiste dvomljive može, katere prestraši vsaka sapica. Katoliški shod

bodi začetek odličnih dejanj! Pri nas se mnogo ugiblje, kdaj bi bil shod, in ako bi bilo primerno, da bi bil shod tako, kakor je bil I. slov. katoliški shod, na delavnik Splošno mnenje pri nas je, da je v sedanjih časih treba sijajne katoliške manifestacije, tako je pa mogoče prirediti le na nedeljo ali praznik. Brez manifestacije krščanskega ljudstva bi drugi katoliški shod ne bil to, kar bi moral biti. Dajte priliko, da se na katoliškem shodu pokaže slovensko ljudstvo. Za razne potrebne posvete ostane navzoči inteligenci potem še ponedeljek. Gospodje v Ljubljani, ki pripravljajo katoliški shod, naj bi ne prezrli teh želja. Kmet, delavec, obrtnik žele priti na katoliški shod, da s svojo ogromno udeležbo pokažejo ljudem, ki neprestano blatijo krščansko ime, da ostane slovensko ljudstvo neokuženo in zvesto svojim starim idealom. Opozarjamo že sedaj naše ljudstvo, da se pripravi na pot — vi v Ljubljani pa mu omogočite to!

Smrtna kosa. V Škofji Loki je umrl ondotni mestni župnik č. g. Ivan Tomažič na srčni hibi. Rojen je bil l. 1841. — V Št. Vidu nad Ljubljano je umrl po kratki bolezni ljubljanski bogoslovec tretjega leta g. Mihael Kogovšek. — V Modani na Goriškem je umrl vpokojeni duhovnik g. Ant. Sfiligoj, star 83 let. — Na Igu je preminol g. Fran Virant, predsednik krajnega šolskega sveta. — V Šiški je umrl vinotržec in posestnik g. J. C. Juvančič, požrtvovalen narodnjak in delaven član mnogih slovenskih društev. — Naj v miru počivajo!

Procesija na čast presv. Srcu Jezusovemu je bila v Ljubljani podobna prvi potresni procesiji. Nad petčetr ure je preteklo, predno se je vsa izvrstila. — Sosebno je nasprotnike verskega čuta bodlo veliko število moških. Pokazalo se je tudi pri nas: Čem bolj se s psokami maha proti krščanstvu, tembolj se vzbuja verska zavest.

Mestna ljudska kopelj se je, kakor smo poročali, otvorila danes teden. Zgradba velja 48.000 kron, ima samo 9 pršnih kopelj in 3 banje za moške in 3 pršne kopeli in 2 banji za ženske. In to je ljudska kopelj! Kdaj bi posameznik prišel na vrsto, ako se bi je res ljudstvo pridno posluževalo! Naj bi se bilo pri „Mestnem Domu“ hranilo in zgradilo v proslavo 50 letnice cesarjevega vladanja primernejše ljudsko kopališče! Pri otvoritvi se ni primerilo nič posebnega.

Hrvatski romarji v Rim so se odpeljali. iz Zagreba pretekli terek. Romarjev je 525. V Ljubljano je vlak prišel ob 1/2 12. uri. Na kolo dvoru so hrvatske romarje pozdravili kanoniki T. Kajdiž, dr. Lampe in Sajevec imenom ljubljanske duhovščine. Srčno jih je pozdravilo tudi odposlanstvo „Slov. kršč. socijalne zveze“. Hrvatske romarje sprejme papež v avdijenci dne 5. julija.

Dva slovenska novomašnika v Ameriki. Dne 10. junija sta v ameriških združenih državah pela novo mašo g. Frančišek Rant, doma iz Češnjice pri Škofji Loki na Gorenjskem, v Št. Paulu in Jurij Šolar, iz reda benediktincev, v St. Vincentu. G. Šolar je tudi doma iz selške doline na Gorenjskem.

Dolenjski železnici sta imeli lani dohodkov 624.503 gld., stroškov 400.787. Čisti dohodek je 223.713 gld. Za obrestovanje in amortiziranje prioritentnih obligacij je treba 249.240 gld., zato je nedostarka 25.527 gld., od katerih plača država 21.989 gld., iz rezervnega fonda pa se je zato vzelo 3546 gld., Letos sta železnici imeli 37.851 gld. več dohodkov nego lani, to pa radi stavke premogarjev na Češkem, ker se je zato iz Kočevja več premoga izvozilo.

„Slovenska Matica“. 36. občni zbor „Slovenske Matice“ se je vršil preteklo sredo v magistratni dvorani. Predsedoval mu je podpredsednik č. g. stolni kanonik dr. Fr. Lampe, ki je v svojem nagovoru krasno omenjal, da je „Matica Slovenska“ matica naroda slovenskega, ter da bode, če bodo njeni sinovi delali razumno in če bodo edini in složni mej seboj, srečna tudi njihova mati. Iz tajnikovega poročila posnemamo, da si „Matica“ še ni mogla pridobiti vladne podpore, da bodo drugo leto izšle naslednje knjige: „Zbornik“, „Letopis“, Ant. Knezova „Knjiž-

nica“, Levčeva „Prešernova spomenica“, Štrekljeve „Slovenske narodne pesmi“ in konec Glaserjeve „Zgodovine slovenskega slovstva“. Naklada knjig bode 3600 do 4000. „Hrvatska Matica“ izda 5. septembra spomenico na čast biskupu Strossmayerju, pri kateri bodo sodelovali tudi slovenski Matičarji. Pred 16. leti je „Matica“ imela 1131 članov, sedaj jih ima 2851. „Matica“ je sprejela v oskrbovanje štajarski jubilejni zaklad in „Šolske matice“. Predlog odborov, naj se proda društvena hiša, ker se zadostno ne obrestuje, je bil odklonjen. Pri dopolnilnih volitvah v odbor so bili izvoljeni gg.: Anton Funtek, dr. Aleš Ušeničnik, dr. Karol Glaser, Anton Bartel, dr. Ivan Janežič, Anton Kržič, Ivan Majciger, Maks Pleteršnik, dr. Jakob Sket, Ivan Vilhar in Vilibald Zupančič. Blagajnik dr. Stare je poročal, da je imela „Matica“ lani dohodkov 16.517 gld. 29 1/2 kr., stroškov 16.224 gld. 6 1/2 kr. Premoženje znaša 50.020 gld. 16 kr. Proračun za leto 1900 je naslednji: dohodki: 20.144 K, stroški 19.870 K. Za Costov in Bleiweisov spomenik je nabranih skupno 5569 gld. Narodne ustanove, ki so v oskrbi „Matice“, znašajo 34.199 gld. 24 kr.

Z Janč se nam poroča, da se je ondi opazilo 500 kresov na čast presv. Srcu Jezusovemu.

Tujih delavcev je v Ljubljano zadnje dni prišlo 130.

Javno uro dobi sedaj vender „Mestni Dom“. Bilo je treba dolgo časa čakati, da se bo vršil sklep občinskega sveta.

Neurje. Od raznih krajev se poroča o strašnih nalivih. Ljudje ne morejo sušiti mrve, a tudi po poljih je toča naredila sila škode, žito je poležano. V občinah Harije in Tominje, ki štejeta 100 posestnikov, je toča popolnoma uničila letošnji pridelok in imata ti vasi škode 100.000 kron! Skoro polovico pridelkov je toča uničila tudi v Dobropolju, Kosezah, Zarečicah in Vel. Bukovici v trnovski občini. V Smedniku je treščilo v farovski kozolec, ki je zgorel, v Cerknem na Goriškem je treščilo v cerkev. Na Dobrovi sta izstopili Gradašica in Horjulka in uničili na travnikih več sto kvintalov sena. Vode so zalile travnike tudi v žirovski, horjulski, želimeljski, temeniški in mirenski dolini. V Ljubljani in v ljubljanski okolici smo imeli točo 26. t. m. Na barju je udarila strela v kozolec Neže Cerar. Kozolec je pogorel in je strela omamila hlapca Kozino. Ljubljansko barje je stalo te dni zopet pod vodo. Poljski pridelki so večinoma uničeni. Strašno neurje so imeli 18. t. m. na Koroškem; v več krajih je vžgala strela. Zadnje dni je bila zlasti strašna povodenj na Štajarskem. Savinja je izstopila, zalila v Celju mestni park in divjala s toliko silo, da so bili ljudje od torca do srede vso noč po koncu. Po spodnještajarskih trgih, sosebno v Velenju, je voda naredila ogromno škode. Več ljudij je potonilo. Voda je vdrla v hiše in so ljudje bežali na strehe ter je raztrgala ceste, brzojavno zvezo in ustavila železniški promet. Ubogo ljudstvo! ubogi kmet trpin!

Slovenski shodi na Štajarskem se vrše skoro vsako nedeljo in budé zavest slovenskega ljudstva. Preteklo nedeljo sta se vršila zopet dva taka shoda, v Žalcu in v Cerkovicah na Dravskem polju. Na obeh shodih je mnogoštevilno ljudstvo zvesto poslušalo svoje narodne zastopnike. V Žalcu je govoril vitez Berks o političnem položaju, posl. Žičkar je govoril o potrebni pomoči kmetijskemu in obrtnemu stanu in je glede kmetijskih zadrug zahteval, da se mora še v državni postavi izreči, da se v vsaki deželi, kjer je več narodnostij, za vsak narod ustanovi posebna deželna kmetijska zadruga. Poslanec dr. Sernec in dr. Dečko sta dokazovala velike krivice, ki se gode štajarskim Slovincem iz Gradca. Tri milijone gld. spodnještajarski Slovinci plačujejo v Gradec, a vse pogoltne Nemec. Koliko uspešnega bi mogli spodnještajarski Slovinci storiti s tolikim denarjem, da se jim da lastno upravo, a sedaj se z njihovim denarjem podpirata „Schulverein“ in „Südmarck“. Tudi o zjedinenju Sloveniji je toplo govoril kmet Jošt. V Cerkovicah na Dravskem polju sta govorila o istih predmetih poslanca dr. Jurtela in dr. Gregorec. Na obeh shodih je ljudstvo zahtevalo, naj vsi jugoslovanski poslanci brž

ko mogoče sklenejo vzajemno izjavo in vladi naznanijo, da smatrajo proglašenje nemškega jezika državnim jezikom po § 14. kot silovito kršenje ustave in v njej po članu XIX. vsem narodom zajamčene enakopravnosti. Ljudstvo je zahtevalo, da morajo v tem slučaju njegovi poslanci v najstrožjo obstrukcijo. Končno se je sklenilo, v Cerkovicah osnovati kmetijsko zadruho.

Topničarske vaje. Div. topničarski polk št. 7 oddide 12. julija iz Ljubljane na strelne vaje v Krško. Prenočeval bode polk v Satičini in Višnji Gori, v Novem Mestu in Trebnjem, v Kostanjevici in Devnici. 15. julija dospe polk v Krško, odkoder oddide 30. julija ter dospe 2. avgusta v Ljubljano.

Rudeče mej rudečim. V nedeljo popoldne so imeli socijalni demokratje v Zagorju velik „bum bum“, o čemer je svet obvestil celo kranjski uradni list. Pričakovali so v Zagorje veliko gostov, po Zagorju se je govorilo, da pride samo iz Idrije 300 knapov. Prišlo jih je pa le 13 moških in 4 ženske. Zagorski sociji so jih pričakovali na kolodvoru z godbo. Slavna „hruška“ je bila okrašena z rudečo zastavo, v pozdrav pa je bil narejen na stezi proti „salonu“ slavolok, seveda „rudeč“. Kakor mora biti pri socijih vse rudeče, tako se je končala tudi „slovesnost“ pod hruško bolj rudeče. V bratovski ljubezni je dobil sodrug Bolts s kopačem luknjo v glavo. To kaže, da je bil ples res živahen in da je veselica zaslužila, da je za njo delala tudi „Laibacher Zeitung“.

Istrski deželni zbor se skliče baje še tekom tega poletja. Deželni glavar Campitelli se mudi na Dunaju, da se dogovori, kdaj in kam je sklicati deželni zbor.

Pevsko društvo „Ljubljana“ priredi v nedeljo dne 1. julija 1900 veliko ljudsko slavnost na Koslerjevem vrtu. Godba slav. c. in kr. pešpolka št. 27. Petje vodi društveni pevovodja g. prof. J. Vedral. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vin. za osebo. Čast. p. n. podporni člani prosti. V slučaju neugodnega vremena se preloži veselica na dan 22. julija t. l.

Obesil se je 20. t. m. v gozdu „Podvrati“ 70letni Janez Rus — Perovec, rodom iz Vrvišča, pristojen v Trebnje. Zgubil je neko pravdo ter se iz obupa obesil.

Drobne novice. Cesar pride na Goriško skoro gotovo prve dni meseca septembra. — Policijsko zasledovan je advokatski uradnik Jožef Cegnar radi goljufige. — V Celju je Savinja izstopila radi velikega dežja in poplavlila mestni park. Tudi na ljubljanskem barju so imeli včeraj mnogo pretrpeti v deževju. — „Süd steirische Post“ je bila pred mariborskimi potniki obsojena na 150 kron globe. — V šempaske cerkev je udarila strela in zažgala oltar Matere Božje, ki je pogorel. Škode je okoli 300 glđ. — V Sovodnjah na Goriškem so veterani odkrili spomenik v proslavo 400letnice, odkar je Goriška združena z Avstrijo. — Papirni denar, petake in desetake, so že pričeli jemati iz prometa. Drugo leto izda avstro-ogerska banka nove petake in desetake v kronski veljavi. — Županom v Pazinu je bil izvoljen Lahon dr. Constantini. — Na Španjsko odpotuje prihodnji mesec za 3—4 tedne g. župnik Lavtičar v Radečah. — Danes je ljubljanski knezoškof posvetil cerkev v Žabnici. — Na novo-meški gimnaziji so naredili zrelostni izpit z odliko trije dijaki, devet povoljen vspeh, ostali morajo izpit ponavljati. Vseh maturantov je bilo 15. — V Idriji se je osnovalo novo žensko društvo „Veda“, ki bo poučevalo v ročnih delih.

Slomšekove slavnosti v Ponikvi dne 5. avg. t. l. se udeleži tudi „Slovenska krščansko-socijalna zveza“ z zastavo.

Slovenec za — Furlance. V tržaškem obč. svetu je predlagal slovenski obč. svetnik dr. Ribač, naj se podeli 1000 kron za furlanske Italijane, kjer razsaja bolezen pelagra. Italijanske odbor-nike je bilo malo sram ter so v to privolili, ob enem pa zvišali prispevek na 2000 kron.

Sonnwendfeier. Št. Janževih kresove so pričeli Nemci izrabljati v svojo agitacijo in prirejajo ta večer ob kresovih velike nemške slavnosti. „Domovina“ je pozvala štajarske Slovence,

naj ne kurijo več Št. Janževih kresov, ker bi jih utegnili Nemci izrabljati zase. Poroča se, da je bilo na Koroškem in Štajarskem okoli Št. Janževih kresov mnogo govorjenja o tej „stari nemški navadi“, a iz Severnega Tirolskega se poroča, da so ondi skoro vse občine prepovedale heilovcem, žgati na občinskih tleh kresove, kjer so se pa heilovci vender le pokazali, morali so bežati pred pestmi tirolskih kmetov. In „Sl. Narod“ pravi, da je Tirolska „neumna“.

Smrti rešil je g. Julij Lenassi, župan v Gornjem Logatcu, služkinjo okrajnega sodnika. Dekle je padlo v narastlo vodo, a župan je skočil takoj za njo in jo rešil gotove smrti.

Petindvajsetletnica „Kranjsko - primorskega gozdarskega društva“ se bo na slovesen način praznovala od 8. do 10. julija v Postojni.

Iz Tržiča. Tudi naš trg ni zaostal pri slovesnem praznovanju presv. Srca Jezusovega. Velika množica vernikov se je vdeležila posvetitve kakor tudi slovesnega sprevoda. Zvečer je bilo videti mnogo kresov, ki so jasno pričali, da naše ljudstvo visoko čisla vsako naredbo presv. gospoda knezoškofa in da pogubni liberalizem še ni zašel v naše poštene kmetijske hiše. Druge vrste kres pa je gorel v šentanski dolini. Sem so se peljali tržički Nemci, da pri obhajanju svoje „Sonnwendfeier“ počaste svojega nepozabnega germanskega boga Baldurja. Znani dr. Lukan je baje proslavljal tu v navzočnosti vseh zbranih nacionalcev nemškega Votana. Značilno! — V torek je pri nas razsajala ves dan močna nevihta. Bistrica je tako narasla, da je napravila mnogo škode. Odnesele je več mostov ter ogromno škodo povzročila fužinarju gosp. Fr. Ahačič-u.

Kopališče v Kamniku vabi h koncertu, katerega priredi kamniški salonski orkester v dvorani zdravilišča v nedeljo dne 1. julija 1900. l. v korist revne šolske mladine v Nevljah. Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina 60 vin.

Razne stvari.

Cesarjeva sedemdesetletnica. Pretekli četrtek je v proslavo bližajočega se cesarjevega rojstnega dne nad 50.000 bivših vojakov cesarju priredilo serenado in 4500 pevcev je pelo.

500letnica tiskarske umetnosti se je praznovala preteklo nedeljo. Pred 500 leti je bil v Moguncu rojen Janez Gutenberg, ki je izumil tiskarski stroj in tiskarske tipe. Pravi dan Gutenbergovega rojstva ni znan, le toliko je znano, da se je rodil v Moguncu nekako od 1397—1400 l. Bival je v Strassburgu in se je pečal z brušenjem kamena, stekla za ogledala in zlatorezbarijo. V Strassburgu se je že bavil s preiskavanjem o iznajdbi tiskarstva, ker je ondi v mestnem arhivu zaznamovano, da se je v Gutenbergovi dobi na hajala tiskarska preša. V svojem rojstnem mestu Moguncu je l. 1449. odprl tiskarno z Iv. Fustom, kateri mu je v to svrhu dal svoj kapital. Leta 1454. se je Gutenberg sprl z svojim sodrugom in ta ga je tožil za povrnitev vložnega kapitala in 6 odst. obrestij, za kar je bil Gutenberg tudi obsojen. Ker ni mogel plačati, mu je Fust zarubil vse tiskarsko orodje in je s svojim zetom tiskarski posel dalje vodil. Gutenberg si je pa moral izposoditi drug kapital in s tem je odprl novo tiskarno, v kateri je začel tiskati mašne knjige in druge važne spise. Prva Gutenberg-ova tiskarska preša je bila izprva jako priprosto izdelana, n. pr. kakor so navadne tiskalnice (preše) za olje in druge reči, plošče, na katere se je postavljali stavek, so bile seveda gladko urejene in točno vodoravno položene. Gutenberga je v njegovem podjetju podpiral posebno tedanji nadškof v Moguncu, Adolf Nasavski, da je celo v nadškofijskem dvoru izvrševal tiskarska dela. Leta 1449. sta tiskala z Ivanom Fustom prvo sveto pismo. Potem, ko je Gutenberg osnoval lastno tiskarno, je tiskal drugo sv. pismo v večjem formatu. Leta 1460. je tiskal „Katholikon“ in potem nemško-latinski besednjak. Gutenberg je umrl konec 1467. ali v začetku 1468. leta v Moguncu. Njegove posmrtno ostanke so shranili v frančiškansko cerkev.

Nekaj za ljubljanske frakarice. V Rimu so se bavili na učenjaškem kongresu najodličnejši italijanski zdravniki tudi z žensko obleko ter soglasno obsodili modo ženskih vlečk. Zdravnik Casagrandi je dokazal škodljivost vlečk tako-le: Dobil je več dam, ki so hodile eno uro po mestu. Potem je vlečke preiskal in na vseh je dobil cele kolonije mikrobov, bacile influence, tuberkuloze, tifozne, mrzlice in drugih boleznij. Razen tega delajo vlečke po ulicah prah in divjajo posušene kali boleznij, katera se usopejo. Kongres je zategadelj obsodil vlečke in priporočal, da se vlečke kratkomalo prepovedo. Ljubljanskim frakaricam priporočamo, da opuste vlečke, da ne bodo tako nazadno izgledale.

Svobodoljubna socijalna demokracija. Hrvatski romarji so odpotovali v Rim. Potovanje je pač čin, ki je odvisen od lastne volje in pa od primerne lastnega denarja. Zagrebška socijalna demokracija je pa drugega mnenja. Romarji v Rim bi morali vprašati njene voditelje za dovoljenje. Ker pa so bili hrvatski katoliki toliko prosti, da so svobodno šli na potovanje, je zagrebška socijalna demokracija hotela prirediti — protestni shod, katerega je pa vlada prepovedala. Pfu! taki svobodoljubnosti socijalne demokracije!

Usmiljena sestra — častna meščanka. Na izreden način se odlikoval občinski zastop v Fulmpesu na Tirolskem usmiljeno sestro Ivano Ev. Spindelbauer, ki je 32 let vodila upravo tamošnje ubožnice in storila v teh dolgih letih za občino veliko dobrega. Občinski zastop jo je iz izredne hvaležnosti imenoval častno meščanko in te dni je deputacija obč. zastopa vrli usmiljenki izročila diplomu častnega meščanstva. V nagovoru je povdarjal občinski predstojnik, da je ta jedna katoliška usmiljenka storila več dobrega, nego armada socijalno-demokratskih frazerjev.

Zopet žrtva srbskih vojaških skladišč. S parobroda „Car Nikolaj I.“ je mej Belgradom in Gradiško skočil v Donavo upravitelj vojaških skladišč beligradske trdnjave Jurij Obradovič. Morda bi o tem samomoru tudi natančneje mogel povedati Milan.

Strašen čin očeta. Mornarski zdravnik Santera iz Neapolja se je pred dvema tednoma ločil od svoje žene. Predvčerajšnjim pozval je ženo, naj živi zopet z njim, a žena mu ni takoj dala povoljnega odgovora, dasi ji je govoril, da sicer umori svoja otroka. V jezi je Santera vrgel otroka skozi okno in si pognal kroglo skozi glavo. Otroka in oče so mrtvi.

Straža ušla s kaznjenci. Iz Theresienstadta se poroča, da so ondi imeli kaznjenci pretekli teden prav prijazno stražo v osebi prostaka Schifferja. Ta vzorna straža je ušla s kaznjenci, ki so bili njegovi prijatelji. Stražo in kaznjence so skoro dobili pri pijači v neki gostilni.

Kaj je morganatičen zakon? Kakor smo že javili, se avstrijski prestolonaslednik, nadvojvoda Fran Ferdinand d' Este poroči z grofico Sofijo Chotek. Ta zakon bo morganatičen. Kaj je to? Morganatičen zakon — beseda prihaja baje od starogotske besede „morgjan“ prikrajšati — je tak, v katerem žena nima dostojanstva in stanu moža ter otroci nimajo vseh pravic do nasledstva v premoženju in časteh očeta. Prvotno se je morganatični zakon sklepal med svobodnim možem in rokinjo. Dandanes obstoji le še v visokem plemstvu in v vladarskih hišah. — V prošlem stoletju sta bila dva avstrijska nadvojvodi morganatiški poročena, in sicer nadvojvoda Ivan Štajarski, sedmi sin cesarja Leopolda II., ki se je dne 2. septembra l. 1823. poročil z Ano Plohl, hčerko poštarja v Aussee u, ki je bil rodom Slovenec iz Slovenskih goric. Ana Plohl je dobila o poroki naslov baronice Brandhofske. Drugi nadvojvoda je bil Henrik, brat nadvojvode Rainerja in Ernsta, ki se je v šestem desetletju poročil s pevko Leopoldino Hoffmann, poznejšo baronko Waideck.

Državna železnica je zvišala voznino pri premogu za 4 vin., pri sladkorju pa za 30% od 100 kg.

Ljudska sodba. V vasi Letine na Ogerskem je živel oderuh Žid Jožef Stolz, ki je že mnogo ljudij spravil na beraško palico. Stolz je dal

pred kratkim prodati hišo vdove Lorinc, katero je z njenimi šestimi otroki iz hiše izgnal. Jokaje je pribežala uboga vdova v bližnjo gostilno, kjer je bilo ravno mnogo ljudi zbranih. Njeno pripovedovanje o postopanju zopernega oderuha je ljudi tako razkačilo, da so pridli v hišo nad Stolza in ga ubili. Vest o tej ljudski sodbi se je na daleč okoli razširila. Kmetje od blizu iz daleč so prihitali se na lastne oči prepričati, če je njihov oderuh res mrtev.

Kuga. Na dalnem izhodu v južnem delu Azije v bogati Indiji se je pojavila grozna sovražnica človeškega življenja, strašna kuga, ki se vedno bolj razširja. Poročila iz mesta Simla so naravnost pretresljiva. Umrljivost presega baje že vse meje. Mrlički leže nepogrebene ob cestah in po polju. Pod drevesi leže cele družbe ljudi, edni so mrtvi, drugi umirajo, tretji se bolni zvišajo. Nikdo ne izvršuje telesnega dela usmiljenja, nikdo ne pokapa mrličev, beloglavi jastrebi in podivjani psi žró trupla mrtvih. Taka strašna poročila dohajajo iz Indije v Evropo. V Trstu, Reki in drugih pomorskih mestih je zato proglašena kvarentena, to se pravi: vsako došlo ladjo ustavijo na morju daleč od mesta ter vse potnike sedem dni opazujejo in preiskujejo, še le po preteku tega časa, če se ni na nji nič sumljivega opazilo, sme ladja pripluti do mesta.

Avtomobil v Zagrebu je prišel do večje veljave, nego v Ljubljani. Neki Ignacij Deutsch bo pričel ondi vozarski obrt z „omnibus avtomobili“, pa tudi vožnjo z navadnimi vozmi-avtomobili ali samovozi.

Najcenejša vožnja na svetu je na ruskih železnicah. Od Moskve do mesta Tobolska v Sibiriji stane vožnji listek samo dva rublja, to je nekaj čez 6 kron. Od Moskve do Vladivostoka, za daljavo 5000 milj pa 4½ rublja. Pač mala svota. S to nizko vožnjo ceno pospešuje ruska vlada naseljevanje v Sibirijo. V zadnjih treh letih se je naselilo ondi 700.000 ruskih kmetov. Zdaj šteje Sibirija že 6 milijonov prebivalcev. Namesto v Ameriko, naj bi se slovenski izseljenci obračali v Rusijo.

Lakota v Indiji je nepopisna. Šest milijonov ljudi mrje gladi. Na cestah umirajo ljudje. Sedaj so Angleži poslali za pomoč denarja šest milijonov, a ta svota bede ne bode utešila.

Najnovejše vesti.

Kdor za „Slov. List“ še ni poslal naročnine za drugo polovico leta, naj nam kmalu blagovoli poslati štiri krone.

Upravništvo „Slov. Lista“.

„Cvet slovenske neumnosti“, je postal „Slovenski Narod“. Odkar je odšel Malovrh v Pariz, se vedno v „Narodu“ ponavljajo besede „živina v hlevu“, „živina na klavnici“ in sploh diši vse nekako goveje, kadar polemizuje. To je značilno za „služečega duha“, ki si hoče zaslužiti Malovrhove izredne nagrade za čvrsto pljuvanje na katoličane. Hvaliti Turke, obsojati delovanje ljubljanskega knezoškofa, z lažmi jemati v varstvo mokrača, to prinaša „štefane“. Smolo je pa vender imelo ta teden govedo preveliko. Ko je bilo lopnilo po župniku Matiji Mraku, si je bilo odčesnilo kos jezika „v svoji nevednosti“. Ljudje so se pa smejali — stricu Blamaži.

„Narodove“ laži o krščansko-socijalnem shodu v Vevčah so bile zadnji teden gorostasne. V svojih polemikah ni zapisal skoro nobene resnične besede. Ker se „Narod“ ni nehal lagati, je vladni komisar, ki je bil na shodu v Vevčah prisoten, izjavil zastopniku „Slov. katol. del. društva“, da shoda ni razpustil, niti dal z roko kako znamenje, naj se shod konča. Shod je zaključil predsednik Urbar z „Živio“-klici na cesarja in sv. očeta. Tudi vse strašne vesti o kamenju in o „rabijatni boljši polovici“, katero je „Narod“ z novostrojarsko oliko napadel, da je nastopala kot „poulični tolovaj“ (!) temelje na socijalno-demokratskih lažeh, kar se bode še dokazalo. Vse laži pa ne pomagajo nič — vevško delavstvo ne mara za rudečo internacijo, pa naj se glasilo slovenske (!)

narodno-napredne inteligence še tako poteguje zanjo. Vevško delavstvo ni zagovedno.

Na Smarno Goro pojde v nedeljo 8. t. m. krščansko-socijalno delavstvo iz Ljubljane. Vevč in Medvod.

„Tiskovno društvo“ snujejo združeni rodoljubi posvetnega in duhovskega stanu v Gorici.

Za vevške delavce še vedno sprejemamo darove. Prihodnji teden zaključimo nabiranje ter priobčimo konečni izkaz.

Umrli je v Naklem pri Kranju v 29. letu svoje dobe c. kr. sodni pristav Peter Bleiweis. Služboval je v raznih krajih tržaškega nadsodišča, nazadnje Podgradom.

Dr. Lueger postane častni meščan dunajski.

V italijanski zbornici je bil Villa izvoljen predsednikom s 304. glasovi, 79 listkov je bilo oddanih belih. V govoru je Villa povdarjal svobodo parlamenta.

Buri so se utaborili okolu Middeburga.

Iz Kitaja se poroča, da so zadnji čas evropske vojske dosegle velike uspehe. Poslaniki so srečno ubežali iz Pekinga, zavezniki so vzeli Tongku, na trdnjavi Taku vihra tudi avstrijska zastava. Seymouru so mednarodne čete poslale pomoč in ga rešile skoro gotove smrti. Seymour se je vrnil v Tientsin, ki je v evropskih rokah, pot do Pekinga je odprta, treba le še več vojne moči. Seymour je imel 62 mrtvih in 312 ranjencev. Kitajci se pripravljajo, da bi se pogajali o miru. Podkralji so obljubili varovati misijonarje in trgovce. Japonci odpošljejo na bojišče 20.000 mož. Danes je prišla v Ljubljano brzovjavka, da so v Pekingju napadli ustaši cesarsko palačo in jo zažgali. Vstaši so si osvojili Waksien.

Književnost.

„Izvestja muzejskega društva“, katera urejuje Anton Koblar, imajo v 3. sešitku naslednjo zanimivo vsebino: Viktor Steska „Academica Operosorum“, dr. Fr. Kos „O treh tržaških škofih, imenovanih Johannes, A. Koblar „Dobrotniki nekdanjega ljubljanskega jezuitskega kolegija“. Slovtvo: „I castelli della Val d'Arsa, spisal C. de Franceschi.

„Katoliški Obzornik“. Izšel je 3. zvezek tega zbornika. Vsebina je naslednja. Ob zatonu stoletja. (Dr. M. Opeka.) Brez Kristusa. (Dr. A. Ušeničnik.) Anarhizem. (Dr. Jan. E. Krek.) Aristotelovo svetovno naziranje. (Dr. Fr. Kovačič.) Zgodovinski aforizmi. (Dr. Jos. Gruden.) „Misel svobodna“. (Dr. M. Opeka.) Apologetične misli. (Dr. A. Ušeničnik.) Za novimi cilji. (G. F.) Literarni quodlibet. (Dr. M. Opeka.) Slovtvo. Drob-tinica. Katoliške gimnazije v Avstriji. (Dr. J. L.) — Karol Huysmans. (J. Kr. P.) „Katoliški Obzornik“ izhaja štirikrat na leto. Velja 5 kron. Naročnina naj se pošilja pod naslovom: Upravništvo „Katoliškega Obzornika“ v Ljubljani.

Nova knjiga za mladino. Ravnokar je izdala „Katoliška bukvarna“ nadaljni zvezek naše povestne zbirke za mladino pod naslovom: „Maron“ krščanski deček z Libanona. Spisal A. v B. Knjiga ima štiri podobe, 63 strani v 12°. Cena 40 vinarjev, kartonirano 60 vinarjev. Povestna zbirka katero sedaj izdaja „Katoliška Bukvarna“ je biser šolskim knjižnicam, pripravna pa tudi kot darilo pridnim učencem in učenkam. Ker se bliža šolsko leto svojemu sklepu, opozarjamo istodobno na poprej izdane snopiče: „Marijina otroka.“ „Ljubite svoje sovražnike.“ Cene so jim iste, kakor zgoraj navedeni povesti „Maron“.

„Voditelj v bogoslovnih vedah“, katerega urejuje Fr. Kovačič, prinaša v letošnjem 3. zvezku izvrstno vsebino. Laikom bodo posebno ugajali zgodovinski sestavki Lempla, dr. Lesarja in dr. Pajka. „Voditelj“ stane na leto 4 K.

GLASNIK.

Socijalna demokracija mej vevškim delavstvom — na tleh.

Dva megečna udarca je zadnjo nedeljo zopet dobila socijalna demokracija v Vevčah.

Pokazalo se je, da vsi napor socijalne demokracije, podpirane od „Slov. Naroda“, niso mogli privedi poštenega vevškega delavstva v rudeči internacionalni tabor socijalne demokracije. Dolga je bila delavska vrsta, ki je v nedeljo popoldne stopala v procesiji presv. Srca Jezusovega v fari Device Marije v Polju. Ta veličastna procesija, katere se je vdeležil tudi ves občinski odbor in drugi občani, je pričala, da na tleh, kjer so mogoče tako sijajne manifestacije verskega čuta, ne bode gospodovala stranka, ki je zadnje dni v Reimsu na Francoskem razbila križe.

Po procesiji se je vršil na vrtu konsumnega društva v Slapeh javen shod „Slov. kat. delavskega društva“ iz Ljubljane. Vevški delavci so si prepovedali socijalnodemokratsko hujskarijo iz Ljubljane, celo Železnikarju so menda pisali, da ga ni treba več v Vevče, zato se je shod vršil dostojno, mirno, ter bil izraz vevškega delavstva za samostojnost, slogo in proti socijalni demokraciji, za samostojno slovensko organizacijo papirnih delavcev. Predsedoval je shodu tovariš Urbar.

Prvi govornik tovariš Gostinčar je temeljito slikal početek socijalizma, izkoriščajoči kapitalizem in v nemal k zavesti in delu za delavske pravice, in sicer k delu, ki daje tudi vevškemu delavstvu dobro ime pred vsem svetom, k delu na temelju poštenja. Le s poštenjem si bode delavstvo pridobilo prijateljev. Naslikal je z drastičnimi primerami razloček mej socijalno-demokratskim in krščanskim socijalizmom ter s tem marsikomu odprl oči. Dotaknil se je tudi narodnega vprašanja in kazal na to, da bi bila zguba za narod, ako bi mej delavstvom zavladala ideja internacionalnosti. „Skrbi zase, ljubi brata“ . . . In naš narod je pravi trpin mej narodi sveta, tak trpin mej narodi, kakor posamezen delavec mej splošnim delavstvom. Zato mora tudi slovenski delavec vstopiti v gospodarsko organizacijo slovenskega naroda, da mu z delavsko, kmetско in obrtno gospodarsko organizacijo priborimo politično svobodo. Govornik je končal s klicem „Bog živi jedinstvo, solidarnost poštenega verskega delavstva! Vodijo naj nas pri tem krščanska načela, vsi za enega, eden za vse!“

Tudi tovariš Bricelj je kazal na rek „sloga jači, nesloga tlači“ ter opozarjal, da se čuje o izreku podjetnikov glede vodij stavkujočih: „Po leti jih bomo pustili, po zimi bodo pa šli.“ Zato je treba organizacije, in vprašal je zborovalce, kako organizacije hote, na kar so delavci in delavke krepko in jasno odgovorili: „Krščansko!“ Govornik je kazal na to, da se prav lahko vevški delavci sami organizujejo, ker gratweinski delavci prej niso hoteli nič vedeti zanje. Socijalna demokracija mora propasti! (Dolgotrajno hrupno ploskanje.) Nemški Štajarci so se sami organizovali, mi Slovenci se bodemo pa sami. Na njegov poziv je delavstvo pokazalo tudi svoja dinastiška čuvstva ter zaklicalo „Slava!“ cesarju.

Tovariš Gostinčar je govoril o tovarniški bolniški blagajni ter pozival delavce, da pri bodoči volitvi volijo v odbor s svojimi glasovi samo delavce. Soglasno se je vsprejel predlog, pozvati vodstvo tovarne, naj ob nedeljah in praznikih počiva tovarniško delo, da v soboto popoldne odpade južina ter se zato izplačevanje prične že ob ½5. uri.

Tovariš Štefe je omenjal, da je bil zadnjič na shodu umeten vihar radi stvari, radi katere smo prav za prav vsi složni: mi nočemo biti socijalni demokrati, vi tudi ne. (Soglasni klici: Tako jet!) Mi hočemo, da se tu ne ustanovi organizacija, ki bi delavske krajcarje vodila na razne dvomljive centrale, in kličemo: „Denar vevških delavcev mora ostati v Vevčah!“ in to hočete tudi vi. (Vsestransko pritrdjevanje). Vevški delavci naj si ohranijo svoj denar, kdor jih bode neprestano v boju podpiral, ta bo njih pravi prijatelj. Iz proslavljanega Gratweina se ravnokar poroča, da je delovodja Hey obdolžil socijalnodemokratskega voditelja Heidla poneverjenja in da se je Heidlu to pred sodiščem dokazalo.

Socijalnodemokratske organizacije hočejo imeti vedno delavski denar za svoje agitatorje. Vi ga shranite zase, v svojem društvu! Govornik je nato povedal delavstvu, kako nesramno sta se o njih lagala „Narod“ in „Tagespošta“ ter jih s socijalnodemokratsko pomočjo radi zadnjega zborovanja hotela svetu naslikati kot suroveže, ki so hoteli celo s stoli tepsti. „Narodove“ in „Tagespoštine“ laži so vzbudile občno ogorčenje in čuli so se malolaskavi klici na časnikarsko poštenost imenovanih listov. Združeno vevško delavstvo je zato soglasno vsklikoma pritrdilo tej-le izjavi:

„Ni res, da bi nas krščanski socijalci sleparili, res pa je, da so nam pomagali. Nires, da bi bili vevški delavci kakega krščanskega socijalca takorekoč iz shodnice izpehali. Ni res, da so hoteli vevški delavci s stoli nad dr. Kreka, res pa je, da na zborovanju niti stolov ni bilo. Ni res, da so bile nekatere zahteve vevških delavcev pretirane, kakor je trdil „Slovenski Narod“, res pa je, da so bile vse zahteve upravičene. Res je, da nočemo nobene take organizacije, pri kateri bi morali denar dajati dvomljivim centralam.“

Č. g. kapelan Rihar je predlagal, da se radi zadnjega shoda ne bo vevškega delavstva napačno razumelo, zaupnico drž. posl. dr. Kreku, katero je shod vsprejel s trikratnimi „Živio“ klici dr. Kreku. Z navdušenimi „Živio“ klici na cesarja in sv. očeta se je shod zaključil; ni ga pa razpustil vladni komisar, kakor je to „Slov. Narod“ nesramno lagal.

Ljubljanski socijalni demokrat Kocmur je ob „Živio“ klicu dr. Kreku začel vpiti, da bo „cuker še dražji“. To nasprotovanje združenemu delavstvu ob soglasno sprejeti zaupnici je delavce tako razburilo, da so hoteli prijeti Kocmurja, a ženske so jim to ubranile ter same s palicami ubrale za Kocmurjem, ki jo je hitro popihal in dolgih korakov tekkel proti Ljubljani. Bil je nepopisljiv prizor: na prašni cesti socijalni demokrat v divjem begu pred — ženskami. Kocmurju se ni posrečilo uiti nežnim pestem. Dobile so ga v roke in čutil je za svoj „drag cukar“ nekaj sladkih „zastoj“, naj je tudi na ves glas upil „gmah na cest!“ Kocmur je konečno še dobil narcilo, naj pove Železnikarju in drugim socijalnim demokratom, naj ne hodijo v Vevče, da ne pridejo prehitro iz Vevč zopet nazaj v Ljubljano.

Kaj naj rečemo še? Vevško delavstvo je odločno odklonilo zahrbtno agitacijo socijalne demokracije, in da je delavstvo tako hitro spoznalo namene rudečkarjev, je veliko pripomogel „Narod“ s svojimi lažmi o krščanskih socijalcih.

Delavske drobtine.

Pekovsko strokovno društvo v Ljubljani se je preselilo. Vsi dopisi za posredovanje dela naj se pošiljajo g. Jerneju Urbarju v Gradišče št. 5.

Stavka v Karpanu v Istri, kjer ima trboveljska družba svoj premogokop, je končana in so delavci dobili nekoliko višje plače.

Iz tabora socijalne demokracije — delavci, čitajte in mislite! Iz Mayeve Loir na Francoskem se poroča, da so ondi socijalnodemokratske matere oddajale sodrugom proti plačilu svoje 6 do 10letne hčerke, da so jih telesno rabili. Več socijalnodemokratskih agitatorjev je radi tega že zaprtih. Prosta ljubezen! To bi bilo lepo življenje tedaj, ko bi se po socijalnodemokratskem nauku stariši morali ločiti od svojih otrok, da na popolno njihovo mesto glede vzgoje in hrane stopi socijalnodemokratska šola. — Pri nas so se „Narodovci“ in socijalni demokratje zvezali proti krščanski zavesti, dasi bi morali liberalizem socijalni demokratje odločno pobijati. Železnikar se je menda preveč zagledal

v dr. Adlerja, ki je dobil od dunajskih liberalcev, kakor je povedal sodrug Dolejši, 500 gld., da je agitiral proti Liechtensteinu. — Bivši socijalni demokrat Turquet izjavlja: Pri frančiškanih se počutim dobro. Tu sem našel pravi socijalizem, ko sem ga v svetu, v socijalnodemokratskih taborih, iskal zaman. Z jedno celico za spanje, z jednim potom v kapelico za molitev in s 500 reveži, za katere moram skrbeti, sem srečen. — Tiskarski organizaciji avstrijski, ki se je vjela v socijalnodemokratske mreže v toliko, da plačuje raznim centralam, so socijalni demokratje tekem zadnjih par let poneverili 23.120 kron 66 vinarjev! Pozivamo „Rudeči Prapor“, da zopet izreče, da se „Slovenski List“ laže. Dokaze imamo! Koliko socijalnodemokratskih defraudacij v tej organizaciji se je pa še poskrilo! Imamo v rokah izjavo dunajskega „Vorwärtsa“, ki pravi, da na Tirolskem ni skoro nobene soc. demokratske sekcije, iz katere bi se ne poročalo o defraudacijah. — Jednakost z delavci, ki za socijalnodemokratsko vodstvo donajajo trdo zaslužene krajcarje, kažejo menda tudi plače, ki jih imajo socijalnodemokratski voditelji okolu lista „Vorwärts“ v Nemčiji: Nabiralec inseratov ima na leto 3180 mark, sodrug Fischer 4000 mark, ekspeditor lista Žid Herzfeld na leto 4200 mark, Žid Schoenlack 6000 mark, Liebknecht 7200 mark! Ako bi hoteli biti ti socijalnodemokratski voditelji z delavci jednaki, bi morali deliti z delavci plače, ali pa odločno zavrniti sprejem takih delavskih krvavih krajcarjev. A ko se je na strankarskem zboru sodrugu Legieu iz Hamburga posvetilo v glavi, da je dejal, da bi bila častna dolžnost socijalnodemokratskih vodij, ne reflektirati na tolike dohodke, in je sodrug Timm predlagal, naj se jim določi 3000 mark kot maksimalni dohodek, vstal je stari Bebel in dejal: „Ali mislite, da ostanejo še pri nas imenovani ljudje, ako jim zmanjšamo plače?“ Bebel je govoril resnico! Ne za stvar, ampak za izmozgavanje delavstva se gre socijalnodemokratskim prvakom! In da bi jim delavci raje plačevali, slikajo delavstvu na steno „klerikalnega zmaja“. — Nočno in akordno delo, pravijo socijalni demokrati, da bodo odpravili. Ne odpravijo pa tega dela v svojih strankarskih podjetjih. Sodrug Köhle je govoril na stankarskem zboru, da strankarska hamburška tovarna ne kaže, da bi bilo stranki resno s to zahtevo. Torej povsod laži, ali — zase drugače, nego za druge!

Podjetnost ameriških delavcev. Predilnica imenom Catton Mill v fall Riverju (Mass.) je prešla v roke unijskih delavcev. Prometni kapital znaša 1.000.000 dolarjev. Delnice so se prodale po 25 dolarjev, katere so samo delavci kupili.

O položaju petrograjskih delavk je nedavno na shodu ruskih rokodelcev poročala zdravnica M. Pokrovska. Razmere so sila žalostne, zlasti kar se tiče šivilj in učenk sploh. Plača je slaba, dela pa toliko, da jim ne preostaja trenotek v izobrazbo s čitanjem ali v razvedrevanje v obče. Ni se torej čuditi, da jih mnogo pade. Šivilje tvorijo 10% prostitutk, delavke v tovarnah pa le 3%. Temu zlu skuša priti v okom novoustanovljeno društvo, ki prireja vsako nedeljo v treh okrajih Petrograda shode, kjer se mlada dekleta zabavajo in učijo. Isto mlado društvo je ustanovilo že več zavetišč in knjižnic. Ista poročevalka je predlagala, da je uvesti popoln nedeljski počitek ter da dekleta pod 15. letim ne bodo smela delati po noči, t. j. od 10. ure zvečer do 5. ure zjutraj. Oba predloga sta bila sprejeta.

Slepa dekleta je finančno ministerstvo Zjedinjenih držav severo-ameriških nastavilo za pisanje s stroji. Ista opravljajo svojo nalogo tako izborno, da jih mislijo s prihodnjim letom nastaviti še več.

Slovenici!

Zakurite na večer 6. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov!

Mizarstvo
ustanovil
IGNACIJ ROTTAR
mizar v srednji Vasi pri Goričah
pošta Kranj.
Izvršuje vsa dela točno
po naročbi.
(25) 1

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

Najnižje cene.

L. MIKUSCH,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Slovenici pozor!

Zahtevajte povsod
nogavice, rokavice,
jopiče in vse vrste
pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je
trpežno, ceno in se
kosá z vsakim drugim
izdelkom bodisi ka-
tere koli konkurence.

Slovenski trgovci.

Domača umetnost! Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski atelje

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št 22
v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (16) Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnje župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si stejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtopleje priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Ajdovec, 20. okt. 1899. **Martin Poljak**, župnik